

RAHVUSVAHELINE SEONDUVATE TEENUSTE STANDARD (EESTI) 4410*

(Varem ISA 930)

TÖÖVÕTUD FINANTSINFORMATSIOONI KOOSTAMISEKS

(Käesolev standard kehtib alates 14. detsembrist 2010)

SISUKORD

	Lõigud
Sissejuhatus	1-2
Finantsinformatsiooni koostamise töövõtu eesmärk	3-4
Finantsinformatsiooni koostamise töövõtu üldpõhimõtted	5-6
Töövõtu tingimuste defineerimine	7-8
Planeerimine	9
Dokumenteerimine	10
Protseduurid	11-17
Aruandlus finantsinformatsiooni koostamise töövõtu puhul	18-19
Lisa 1. Näide töövõtukirjast finantsinformatsiooni koostamise töövõtu puhul	
Lisa 2. Näited aruannetest finantsinformatsiooni koostamise kohta	

Rahvusvahelist seonduvate teenuste standardit ISRS (International Standards on Related Services, ISRS) 4410 „Töövõtud finantsinformatsiooni koostamiseks” tuleb lugeda „Kvaliteedikontrolli, auditeerimise, ülevaatuse, kindlustandvate teenuste ja seonduvate teenuste rahvusvaheliste standardite eessõna” (“Preface to the International Standards on Quality Control, Auditing, Review, Assurance and Related Services”) kontekstis, mis sätestab ISRSide rakendamise ja mõjuvõimu.

* Käesolevas standardis rahvusvahelisele auditeerimise, ülevaatamise, kindlustandvate ja seonduvate teenuste ning kvaliteedikontrolli standardile, samuti nimetatud standardite eessõnale, eetikakoodeksile ning kindlustandvate teenuste raamistikule tehtud viidet, olenemata selle vormist, käsitatakse edaspidi viitamisena Rahvusvahelise Arvestusekspertide Föderatsiooni põhimõtete ja rahvusvaheliste standardite alusel koostatud ning audiitortegevuse seaduse § 46 lõike 2 kohaselt järelevalvenõukogu poolt kinnitatud vandeaudiitori kutsetegevuse standardile, sh rahvusvahelisele auditeerimise standardile (Eesti), ülevaatamise, kindlustandvate ja seonduvate teenuste ning kvaliteedikontrolli standardile (Eesti), samuti nimetatud standardite eessõnale (Eesti), eetikakoodeksile (Eesti) ning kindlustandvate teenuste raamistikule (Eesti).
Käesolevas standardis Rahvusvahelise Arvestusekspertide Föderatsioonile või tema organile või muule töövormile tehtud viidet, olenemata selle vormist, käsitatakse edaspidi viitamisena Eesti Audiitorkogule või tema asjakohasele organile, sh audiitortegevuse järelevalve nõukogule.

Sissejuhatus

1. Käesoleva rahvusvahelise seonduvate teenuste standardi ISRS (International Standard on Related Services, ISRS) eesmärgiks on kehtestada standardid ja anda juhiseid arvestuseksperti¹ kutsealaste kohustuste kohta, kui on ette võetud töövõtt finantsinformatsiooni koostamiseks ja arvestuseksperti poolt koostamisega seoses välja antava aruande vormi ja sisu kohta.
2. Käesolev ISRS käsitleb finantsinformatsiooni koostamist. Samas tuleb seda praktilisuse piires rakendada ka muu informatsiooni koostamise töövõtude puhul eeldusel, et arvestusekspertil on adekvaatsed teadmised käsitletavast teemast. Töövõtt, mille eesmärgiks on pakkuda kliendile finantsaruannete koostamisel piiratud ulatuses abi (nt õigete arvestuspõhimõtete valimisel), ei ole finantsinformatsiooni koostamise töövõtt.

Finantsinformatsiooni koostamise eesmärk

3. **Finantsinformatsiooni koostamise töövõtu eesmärgiks arvestuseksperti jaoks on finantsarvestusalase asjatundlikkuse kasutamine vastandina auditeerimisalasele asjatundlikkuse kasutamisele finantsinformatsiooni kogumisel, klassifitseerimisel ja kokkuvõtete tegemisel.** See hõlmab tavaliselt üksikasjalike andmete koondamist käsitletavasse ja mõistetavasse vormi ilma nõudeta kontrollida antud informatsiooni baasiks olevaid väiteid. Kasutatavad protseduurid ei ole välja töötatud eesmärgiga ning ei võimalda arvestusekspertil väljendada mistahes kindlust finantsinformatsiooni kohta. Samas saavad finantsinformatsiooni kasutajad arvestuseksperti kaasamise tulemusel teatud kasu, sest teenus on osutatud kutsealase kompetentsuse ja nõutava hoolsusega.
4. Tavaliselt hõlmab finantsinformatsiooni koostamise töövõtt finantsaruannete koostamist (mis võivad olla või mitte olla finantsaruannete tervikkomplekt), kuid võib sisaldada ka muu finantsinformatsiooni kogumist, klassifitseerimist ja sellest kokkuvõtete tegemist.

Finantsinformatsiooni koostamise töövõtu üldpõhimõtted

5. **Arvestusekspert peaks olema vastavuses Rahvusvahelise Arvestusekspertide Föderatsiooni poolt välja antud „Kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga”.** Arvestuseksperti kutsealast tegevust reguleerivad eetilised põhimõtted seda tüüpi töövõtu puhul on:
 - (a) ausus;
 - (b) objektiivsus;
 - (c) kutsealane kompetentsus ja nõutav hoolsus;
 - (d) konfidentsiaalsus;
 - (e) kutsealane käitumine ja

¹ Käesoleva ISRSi eesmärkide seisukohast ja selleks, et eristada finantsinformatsiooni koostamise töövõttu auditist, kasutatakse läbivalt terminit „arvestusekspert” (mitte „audiitor”), viitamaks kutselisele audiitorile avalikus praktikas.

- (f) tehnilised standardid.

Sõltumatus ei ole nõudeks finantsinformatsiooni koostamise töövõtu puhul. Juhul, kui arvestusekspert ei ole sõltumatu, tuleb sellekohane avaldus teha arvestuseksperti aruandes.

6. Alati, kui arvestuseksperti nime seostatakse tema poolt koostatava finantsinformatsiooniga, tuleks arvestusekspertil välja anda aruanne.

Töövõtutingimuste defineerimine

7. **Arvestusekspert peaks veenduma, et kliendi ja arvestuseksperti vahel oleks selge vastastikune arusaamine töövõtu tingimustest. Arvessevõetavate asjaolude hulka kuuluvad:**

- töö sisu, kaasa arvatud asjaolu, et läbiviidavad protseduurid ei kujuta endast auditit ega ülevaatus ja seetõttu mingit kindlust ei väljendata;
- fakt, et antud töövõtule ei saa tugineda avalikustamiseks vigu, ebaseaduslikke tegusid või muid kõrvalekaldeid, näiteks pettusi või puudujääke, mis võivad eksisteerida;
- kliendi poolt esitatava informatsiooni sisu;
- fakt, et juhtkond on vastutav selle eest, et arvestusekspertile esitatakse täielik ja täpne informatsioon selleks, et tagada koostatava finantsinformatsiooni täielikkus ja täpsus;
- arvestuse alused, mille põhjal finantsinformatsioon koostatakse, ja asjaolu, et nii need kui mistahes kõrvalekaldumised nendest avalikustatakse;
- koostatud informatsiooni planeeritav kasutus ja levitamine;
- koostatud finantsinformatsiooniga seoses esitatava aruande vorm juhul, kui sellega seostatakse arvestuseksperti nime.

8. Finantsinformatsiooni koostamise töö planeerimisel on abiks töövõtukiri. See, et arvestusekspert saadab töövõtukirja, milles fikseeritakse peamised töövõtutingimused, on nii arvestuseksperti kui ka majandusüksuse huvides. Töövõtukiri kinnitab töövõtu aktsepteerimist arvestuseksperti poolt ja aitab vältida arusaamatusi selliste asjaolude osas nagu töövõtu eesmärgid ja ulatus, arvestuseksperti kohustuste ulatus ja antavate aruannete vorm. Näide töövõtukirjast finantsinformatsiooni koostamise töövõtu puhul on toodud käesoleva ISRSi lisas 1.

Planeerimine

9. **Arvestuseksperti rollis peaks töö planeerima nii, et töövõtu teostamine oleks võimalikult tulemuslik.**

Dokumentatsioon

10. Arvestusekspert peaks dokumenteerima asjaolud, mis on tähtsad tõendusmaterjalina selle kohta, et töövõtt viidi läbi kooskõlas käesoleva ISRSiga ja töövõtu tingimustega.

Protseduurid

11. Arvestusekspert peaks omandama üldised teadmised majandusüksuse ärivaldkonnast ja tegevusest ning peaks olema tuttav selle majandusharu arvestusprintsipiide ja arvestustavadega, milles majandusüksus tegutseb, ning antud tingimustes asjakohase finantsinformatsiooni vormi ja sisuga.
12. Finantsinformatsiooni koostamiseks peab arvestusekspertil olema üldine arusaam majandusüksuse äritehingute sisust, arvestusandmete vormist ning arvestuse alusest, mille põhjal finantsinformatsioon esitatakse. Tavaliselt omandab arvestusekspert teadmisi nende asjaolude kohta läbi töökogemuse majandusüksusega või majandusüksuse töötajatelt järelepäringute tegemise tulemusena.
13. Välja arvatud käesolevas ISRSis mainitud juhtudel, ei nõuta arvestusekspertilt tavaliselt:
- (a) mistahes järelepäringute tegemist juhtkonnalt, et hinnata esitatud informatsiooni usaldusväärsust ja täielikkust;
 - (b) sisekontrollimehhanismide hindamist;
 - (c) mistahes asjaolude tõestamist või
 - (d) mistahes selgituste tõestamist.
14. Kui arvestusekspertile saab teatavaks, et temale juhtkonna poolt esitatud informatsioon on ebakorrektn, mittetäielik või muul viisil mitterahuldav, peaks arvestusekspert kaaluma ülalmainitud protseduuride läbiviimist ning nõudma juhtkonnalt täiendava informatsiooni esitamist. Kui juhtkond keeldub täiendava informatsiooni esitamisest, peaks arvestusekspert ennast töövõtust taandama, informeerides seejuures majandusüksust enese töövõtust taandamise põhjustest.
15. Arvestusekspert peaks läbi lugema koostatud finantsinformatsiooni ja kaaluma, kas selle vormistus tundub asjakohane ja kas seal ei esine ilmseid olulisi väärkajastusi. Selliste väärkajastuste hulka kuuluvad:
- vead identifitseeritud finantsaruandluse raamistiku rakendamisel;
 - finantsaruandluse raamistiku ja mistahes teadaolevate sellest kõrvalekaldumiste avalikustamata jätmine;
 - arvestusekspertile teatavaks saanud mistahes muude tähelepanuväärsete asjaolude avalikustamata jätmine.

Identifitseeritud finantsaruandluse raamistik ja mis tahes teadaolevad kõrvalekaldumised sellest tuleks finantsinformatsioonis avalikustada, kuigi nende mõju suurust ei ole vaja määrata.

16. Kui arvestuseksperdile saavad teatavaks olulised väärkajastamised, peaks arvestusekspert püüdma jõuda majandusüksusega kokkuleppele vajalike muudatuste tegemise osas. Kui neid muudatusi ei tehta ning finantsinformatsiooni peetakse eksitavaks, peaks arvestusekspert ennast töövõtust taandama.

Juhtkonna vastutus

17. Arvestusekspert peaks saama juhtkonnapoolse tunnustamise finantsinformatsiooni asjakohase esitamise eest vastutamise osas ja finantsinformatsiooni heakskiitmise osas. Selle tunnustamise võib teha juhtkonnapoolsetes esitistes, milles käsitletakse alusdokumentidena kasutatavate arvestusandmete täpsust ja täielikkust ning kogu olulise ja arvestuseksperdi tööülesannet puudutava informatsiooni täielikku avalikustamist.

Aruandlus finantsinformatsiooni koostamise töövõtu puhul

18. Aruanded finantsinformatsiooni koostamise töövõtu kohta peaksid sisaldama² järgmist:
- (a) pealkiri;
 - (b) adressaat;
 - (c) avaldus selle kohta, et töövõtt teostati kooskõlas finantsinformatsiooni koostamise töövõttude puhul rakendatava ISRSiga või riiklike standardite ja tavadega;
 - (d) kui kohane, siis avaldus selle kohta, et arvestusekspert ei ole majandusüksusest sõltumatu;
 - (e) finantsinformatsiooni identifitseerimine, kus on märgitud, et see põhineb juhtkonna poolt esitatud informatsioonil;
 - (f) avaldus selle kohta, et juhtkond vastutab arvestuseksperdi poolt koostatud finantsinformatsiooni eest;
 - (g) avaldus selle kohta, et ei ole läbi viidud auditit ega finantsinformatsiooni ülevaatusi ning seega ei väljendata mingit kindlust finantsinformatsiooni kohta;
 - (h) kui peetakse vajalikuks, siis lõik, milles juhitakse tähelepanu identifitseeritud finantsaruandluse raamistikust oluliste kõrvalekaldumiste avalikustamisele;
 - (i) aruande kuupäev;

² Samuti võib olla asjakohane, et arvestusekspert viitab erilisele eesmärgile mille tarvis või osapoolele kelle jaoks informatsioon on ette valmistatud. Alternatiivselt või täiendavalt, võib arvestusekspert lisada hoiatuse mis on loodud tagamaks, et seda ei kasutata muudel kui ettenähtud eesmärkidel.

- (j) **arvestuseksperti aadress;**
- (k) **arvestuseksperti allkiri.**

Käesoleva ISRSi lisas 2 on esitatud näited aruannetest finantsinformatsiooni koostamise kohta.

19. **Arvestuseksperti poolt koostatud finantsinformatsiooni igal leheküljel või täielike finantsaruannete esimesel leheküljel peaks olema märkus „Auditeerimata”, „Koostatud auditita või finantsinformatsiooni ülevaatuseta” või „Vaata finantsinformatsiooni koostamise aruannet”.**

Näide töövõtukirjast finantsinformatsiooni koostamise töövõtu puhul

Alljärgnevat kirja tuleb kasutada juhendina koos käesoleva ISRSi lõigus 7 välja toodud arvessevõetavate asjaoludega ning seda tuleb muuta vastavalt konkreetsetele nõudmistele ja asjaoludele. Käesolev näide on esitatud finantsaruannete koostamise kohta.

Juhatusle või kõrgema taseme juhtkonna asjakohastele esindajatele:

Käesoleva kirjaga tahame kinnitada oma arusaamist meie töövõtu tingimustest ja eesmärkidest ning meie poolt osutatavate teenuste iseloomust ja piirangutest nende osas.

Te olete palunud meil osutada järgmisi teenuseid:

Teie poolt esitatava informatsiooni põhjal koostame me kooskõlas rahvusvahelise seonduvate teenuste standardiga (või viidata relevantsetele riiklikele standarditele või tavadele), mis on rakendatav finantsinformatsiooni koostamise töövõttude puhul, majandusüksuse ABC 31. detsembri 19XX. a bilansi ning sellega seotud kasumiaruande ja rahavoogude aruande sel kuupäeval lõppenud aasta kohta lähtudes kassapõhisest arvestusprintsipiist. Me ei vii läbi auditit ega ülevaatuse töövõttu nende finantsaruannete suhtes. Seega ei väljendata finantsaruannete kohta mingit kindlust. Meie aruanne ettevõtte ABC finantsaruannete kohta saab praeguste ootuste alusel olema järgmine:

(vt. käesoleva ISRSi lisa 2)

Juhtkond vastutab meile esitatud informatsiooni täpsuse ja täielikkuse eest ning on kasutajate ees vastutav meie poolt koostatava finantsinformatsiooni eest. See hõlmab adekvaatse arvestuse korraldamist, piisavate sisekontrollimehhanismide rakendamist, arvestuspõhimõtete valikut ja rakendamist ning majandusüksuse varade kaitsmist. Meie töövõttule ei saa tugineda avalikustamiseks seda, kas eksisteerib pettust või vigu, või ebaseaduslikke tegusid. Samas informeerime Teid mistahes sellistest asjaoludest, mis saavad meile teatavaks.

Informatsioon koostatakse kooskõlas [identifitseeritud finantsaruandluse raamistikuga]. Mis tahes teadaolevad kõrvalekaldumised sellest raamistikust avalikustatakse finantsaruannetes ning vajadusel viidatakse nendele meie aruandes finantsinformatsiooni koostamise kohta.

Saame aru, et meie poolt koostatud informatsiooni kavatakse kasutada ja levitada [täpsustada eesmärk] ning et Te informeerite meid, kui see olulisel määral muutub.

Me ootame majandusüksuse töötajatelt täielikku koostööd ja usume, et nende poolt tehakse meile kättesaadavaks kõik arvestusandmed, dokumendid ja muu informatsioon, mis on nõutavad seoses finantsinformatsiooni koostamisega meie poolt.

Meie tasud, mille kohta esitatakse arved vastavalt töö edenemisele, lähtuvad töövõttu läbiviivate isikute poolt tööde sooritamiseks vajaminevast aja hulgast ja rahalistest otsekuludest. Individuaalsed tunnitaksud erinevad olenevalt kaasatud isikute vastutuse astmest ning nõutavatest kogemustest ja oskustest.

Käesolev kiri on jõus ka järgmistel aastatel, kui seda ei lõpetata, muudeta või asendata.

TÖÖVÕTUD FINANTSINFORMATSIOONI KOOSTAMISEKS

Palume Teil allkirjastada ja tagastada käesoleva kirja lisatud eksemplar, viitamaks sellele, et kirjas sätestatu on kooskõlas Teie arusaamaga Teie finantsaruannete meiepoolse koostamise korraldamisest.

XYZ & Co

Kinnitanud majandusüksuse ABC nimel:

(allkiri)

.....

Nimi ja amet

Kuupäev

Näited aruannetest finantsinformatsiooni koostamise kohta

Näide aruandest töövõtu kohta finantsaruannete koostamiseks

ARUANNE FINANTSINFORMATSIOONI KOOSTAMISE KOHTA ...[kellele]

Kooskõlas rahvusvahelise seonduvate teenuste standardiga (või viidata relevantsetele riiklikele standarditele või tavadele), mis on rakendatav finantsinformatsiooni koostamise töövõttude puhul, oleme koostanud juhtkonna poolt esitatud informatsiooni põhjal majandusüksuse ABC 31. detsembri 19XX. a bilansi ning sellega seotud kasumiaruande ja rahavoogude aruande antud kuupäeval lõppenud aasta kohta. Juhtkond on vastutav nende finantsaruannete eest. Me ei ole neid finantsaruandeid auditeerinud ega ülevaadanud ja seega ei avalda me nende kohta mingit kindlust.³

ARVESTUSEKSPERT

Kuupäev

Aadress

³ Vt joonealune märkus 2.

Näide aruandest töövõtu kohta finantsaruannete koostamiseks koos lõiguga, mis juhib tähelepanu identifitseeritud finantsaruandluse raamistikust kõrvale-kaldumisele

ARUANNE FINANTSINFORMATSIOONI KOOSTAMISE KOHTA ...[kellele]

Kooskõlas rahvusvahelise seonduvate teenuste standardiga (või viidata relevantsetele riiklikele standarditele või tavadele), mis on rakendatav finantsinformatsiooni koostamise töövõtude puhul, oleme koostanud juhtkonna poolt esitatud informatsiooni põhjal majandusüksuse ABC 31. detsembri 19XX. a bilansi ning sellega seotud kasumiaruande ja rahavoogude aruande antud kuupäeval lõppenud aasta kohta. Juhtkond on vastutav nende finantsaruannete eest. Me ei ole neid finantsaruandeid auditeerinud ega ülevaadanud ja seega ei avalda me nende kohta mingit kindlust.⁴

Juhime tähelepanu finantsaruannete lisale nr. X, sest majandusüksuse juhtkond on otsustanud jätta kapitaliseerimata renditud sisseseade ja masinad, mis on kõrvalekaldumine identifitseeritud finantsaruandluse raamistikust.

ARVESTUSEKSPERT

Kuupäev

Adress

⁴ Vt joonealune märkus 2.